

Samnanger kommune

Sekretariat for kontrollutvalet

Vår referanse 2019/105-19
Dato 05.05.2021

Kommunestyret

Partsbrev - Årsrekneskap for Samnanger kommune 2020 - uttale frå kontrollutvalet

Vedlagt partsbrev etter kontrollutvalet si behandling av uttale til årsrekneskapen for Samnanger kommune 03.05.2021 i sak PS 6/21

Påskrift frå sekretariatet:

Uttalen frå kontrollutvalet skal følgje sak førebudd av rådmannen til formannskapet 27.05.21 vidare til kommunestyret 10.06.21.

Med helsing

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Einar Kåre Ulla
seniorrådgjevar

Brevet er elektronisk godkjent og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Uttale frå kontrollutvalet 2020 - Samnanger kommune
- 2 Nummerert brev nr. 1 2020
- 3 Melding frå uavhengig revisor - Samnanger kommune

Kopi til:
Rådmannen
Økonomisjef
Leiar i kontrollutvalet
Ordførar
BDO AS

Samnanger kommune

Sekretariat for kontrollutvalet
Saksframlegg

Saksnr: 2019/105-15
Saksbehandlar: Einar Kåre Ulla

Årsrekneskap for Samnanger kommune - uttale frå kontrollutvalet

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet vedtek utkast til uttale om Samnanger kommune sin årsrekneskap for 2020
2. På bakgrunn av det som kjem fram i revisjonsrapport nr. 01 for 2020 frå BDO AS ber kontrollutvalet om at rådmannen kjem i møte 30.08.2021 for å gjera greie for kva som vil bli gjort i høve tilrådingane i rapporten

Saksprotokoll 03.05.2021 - Kontrollutvalet i Samnanger kommune

Handsaming i møte

Forslag til vedtak vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Kontrollutvalet vedtek utkast til uttale om Samnanger kommune sin årsrekneskap for 2020
2. På bakgrunn av det som kjem fram i revisjonsrapport nr. 01 for 2020 frå BDO AS ber kontrollutvalet om at rådmannen kjem i møte 30.08.2021 for å gjera greie for kva som vil bli gjort i høve tilrådingane i rapporten

Samandrag

Føremålet med denne saka er at kontrollutvalet skal gje sin uttale til årsrekneskapen og årsmelding for 2020 for Samnanger kommune. Uttalen skal følgje saka vidare til kommunestyret via formannskapet

Hogne Haktorson
Kontrollsjef

Einar Kåre Ulla
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

1. Innleiing

Kontrollutvalet har i møte 03.05.2021, behandla utvalet sin uttale til Samnanger kommune sin årsrekneskap og årsmelding for 2020.

Representantar for administrasjonen og ansvarleg revisor var til stades i møtet og presenterte årsrekneskapen og svarde på spørsmål.

2. Ansvar for økonomiforvaltninga

Det er kommunestyret sitt ansvar å forvalte kommunen sin økonomi, herunder vedta årsrekneskap og årsmelding, jf. kommunelova § 14-2. Det er vidare kommunestyret sitt ansvar å påsjå at økonomiforvaltninga skjer i tråd med lov, forskrift og eigne føresegner. Kommunestyret sitt ansvar for forvaltninga av den økonomiske internkontrollen og økonomiforvaltninga er forsterka gjennom ny kommunelov, jf. mellom anna kommunelova §§ 14-1 og 25-1 og 2.

Med grunnlag i finansielle måltal, skal årsmeldinga gje ei vurdering av om den økonomiske utviklinga og stillinga slik den går fram av årsrekneskapen, er forsvarleg og tek vare på handleevna over tid, jf. kommunelova § 14-7 a-b. Det er ikkje lenger tilstrekkeleg at årsmeldinga berre gjer greie for sentrale resultat frå årsrekneskapen.

3. Føremålet med kontrollutvalet sin uttale

Føremålet med uttalen er at kommunestyret skal få oppsummerande og samla informasjon om at det gjennom året er gjennomført uavhengig kontroll med at krava til årsrekneskap og årsmelding er ivareteke i tråd med lov, forskrift og eigne føresegner. jf. kommunelova §§ 14-1, 14-2 og 14-7.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har vedtakskompetanse til å gje uttale til kommunestyret om årsrekneskapen og årsberetninga, jf. forskrift om kontrollutval og revisjon § 3.

Vurderingar og verknader

4. Grunnlag for uttalen

Grunnlaget for uttalen er dokument og handsamingar som ligg til grunn for utarbeiding av denne saka, slik som:

- Avlagt årsrekneskap frå rådmann, datert 22.02.2021
- Rådmann si årsmelding, datert 31.03.2021
- Revisjonsmelding, dagsett 20.04.2021
- Nummererte brev frå revisor nr. 1, datert 22.04.2021
- Revisor sine orienteringar til kontrollutvalet om revisjonsplanar, oppsummering etter interimrevisjon og oppsummering etter årsoppgjersrevisjon
- Analyser og vurderingar av den økonomiske stillinga til kommunen
- Gjennomført påsjå-ansvar overfor revisor

I tillegg har ansvarleg revisor og kommunedirektør/rådmann supplert kontrollutvalet med munnleg informasjon om aktuelle problemstillingar.

5. Vurdering av årsrekneskapen og årsmelding

Revisjonsmelding frå BDO AS:

Kommunen sin revisor, BDO AS, har lagt fram ei rein revisjonsmelding, vedlegg 2. Revisor skriv mellom anna dette i sin konklusjon:

Kommunekassa sin årsrekneskap gitt i samsvar med lov og forskrift, og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunekassa per 31. desember 2020, og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg

Nummerert brev nr. 1 for rekneskapsåret 2020 frå BDO AS

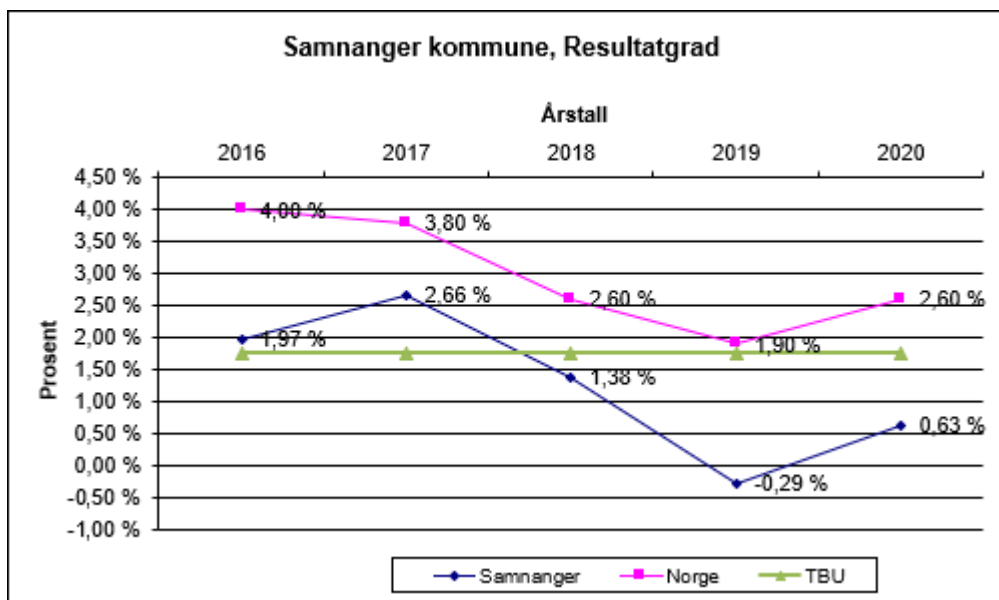
Revisjonsrapport nr. 1 for 2020 frå BDO AS til kommunen, inngår også som ein del av sakshandsaminga til rekneskapssaka i kontrollutvalet, vedlegg 3. Revisjonsrapporten skildrar resultatet av nokre utvalde rekneskapsområde der dei har kartlagt og testa vesentlege interne kontrollar. Dette for å identifisere kvar det er størst risiko for feil i rekneskapsrapporteringa. På bakgrunn av denne gjennomgangen har BDO AS gjeve nokre tilrådingar til kommunen på tilhøve som bør og kan forbetrast.

På bakgrunn av dette bør kontrollutvalet vurdere om dei skal be rådmannen om å komme inn i første møte til hausten for å gjera greie for kva som er/vil verta gjort for å rette opp i desse tilrådingane.

Vurdering av rekneskapen

Av rekneskapen for 2020 har sekretariatet merka seg at netto driftsrekneskap er positivt med kr. 1 521 768, dvs. netto resultatgrad på 0,63 % (Sett opp mot sum driftsinntekter). Gjennomsnitt for alle kommunane i Norge ligg ifølge opplysningar fra SSB på netto resultatgrad på 2,6 % i 2020. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) tilrår at ein over tid bør ha netto resultatgrad på 1,75 % for å ha ei forsvarleg økonomisk drift.

For Samnanger kommune har netto resultatgrad vore slik dei siste 5 åra: 2016 (1,97 %), 2017 (2,66 %), 2018 (1,38 %), 2019 (- 0,29 %) og i 2020 (0,63 %), sjå graf nedanfor. Som vi ser av desse tala har kommunen eit resultat som i 2020 er positivt, men 1,12 % lågare enn tilrådinga frå TBU og 1,97 % under snittet i kommunane. Netto driftsresultat viser kva ein har igjen etter at alle driftsutgifter, inklusive renter og avdrag er dekkja. Driftsresultatet påverkar i stor grad kommunen sin handlefridom og evne til å tåla svingingar i økonomien. Eige mål, korrigert netto driftsresultat skal vere på min 1,75%.

Riksrevisjonen la 16.02.2015 fram Dokument 3:5 (2014 - 2015) «Riksrevisjonens undersøkelse av kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning». Her er det undersøkt sammenhengen mellom høy lånegjeld i kommunane, sum driftsinntekter og disposisjonsfond. Riksrevisjonen tilrår at kommunane ikkje bør ha meir enn 75 % av driftsinntektene i lånegjeld. Ved å nytte Riksrevisjonen si tilnærming kjem ein fram til at Samnanger kommune i 2020 har ei lånegjeld tilsvarande 105,44 % av sum driftsinntekter, altså godt over tilrådinga frå Riksrevisjonen. Tilsvarande tall var 94,26 % i 2016, 93,44 % i 2017, 91,68 % i 2018 og 103,05 % i 2019. Kommunen si eiga målsetting er at langsiktig gjeld ikkje skal overstige kr. 240 000 000. Saldo pr. 31.12.2020 var langsiktig gjeld på kr. 260 438 188.

Saldo på disposisjonsfondet 31.12.2020 er på kr. 8 648 587, som er 3,59% av driftsinntektene. Riksrevisjonen si tilråding er at dette talet skal vere større enn 5 %. Kommunen sitt mål er at disposisjonsfondet skal vere på ca. kr. 15 000 000.

Kommunen si gjeldsbelastning finn ein ved å sjå på netto rente og avdragsutgifter i prosent av driftsinntektene. Den var i 2020 på 5,55% mot 5,31% i 2019.

Samnanger kommune har brukbar likviditet. Likviditetsgrad 1 bør ha ein verdi på minimum 2. Utviklinga for Samnanger kommune dei siste åra er slik: 2,0 (2016), 1,7 (2017), 2,0 (2018), 1,9 (2019) og 1,8 (2020).

Særlege forhold som påverkar resultatet for 2020

Samnanger kommune måtte i 2020 tapsføre eit sjukerefusjonskrav på 2,2 mnok. Det meste at dette er frå tidlegare år iflg. opplysningar i årsmeldinga (s. 6). Denne tapsføringa resulterte i at kommunen fekk eit underskot i 2020.

Netto driftsresultat er positivt med kr. 1 521 768. Kommunen hadde i 2020 eit meirforbruk i høve til revidert budsjett på kr. 1 339 398. Meirforbruket er dekkja inn ved å redusere avsetninga til disposisjonsfondet. Dette er vist i note 2 i rekneskapen.

Samnanger kommune har eit disposisjonsfond ved utgangen av 2020 på 8,6 mnok, medan kommunen si målsetting er at dette fondet skal vere på 15 mnok. Lånegjelda er 20,4 mnok over eiga målsetting.

I og med at disposisjonsfondet er ein del lågare enn målsettinga for fondet og at gjelda er på 105,4 % av sum driftsinntekter mot Riksrevisjonen si tilråding på maks på 75%, vert det tilrådd at storleiken på disposisjonsfond og gjeld vert omtalt i kontrollutvalet i sin uttale om årsrekneskapen og årsmeldinga.

Økonomiforvaltning og internkontroll

Vurderinga av økonomiforvaltninga og internkontroll i kommunen byggjer på rapportar frå rekneskapsrevisor, forvaltningsrevisjon og informasjon frå kommunen.

- Det er ikkje avdekket vesentlege svakheiter med den økonomiske internkontrollen verken gjennom revisor sine rapporteringar gjennom året eller i deira orienteringar til kontrollutvalet. Revisor peikar på to forhold i sin revisjonsrapport:
 - Kommunen si arbeidsdeling i samband med utbetalingar frå bank er uheldig sett frå eit kontrollperspektiv ved at same person har rett til å registrere og godkjenne fakturaer samstundes som vedkomande har fullmakt til å foreta utbetalingar frå bank.
 - Det er selt ei tomt i kommunen i 2020. I notane til årsrekneskapen står det at dette salet ikkje var budsjetttert. Vi har ikkje identifisert at det er gjeve fullmakt frå kommunestyret til å selje den aktuelle tomte
- Revisor har stadfesta at budsjettavvik og avvik frå budsjettpremissane er tilfredsstillande forklart i årsmeldinga.
- Revisor har stadfesta at bokføringa i stor grad er i tråd med bokføringsregelverket. Ingen avvik er avdekket eller rapportert.
- Det er i 2020 ikkje gjennomført forvaltningsrevisjon som var retta mot økonomiforvaltninga.

Vurdering av ikkje økonomiske krav i årsmeldinga

Tema	Status	Grunnlag
Er kommunen si måloppnåing og andre ikkje-økonomiske forhold som er av vesentleg verknad for kommunen eller innbyggjarane omtalt i årsmeldinga?	ok	Revisjonsmeldinga s.2
Er tiltak som er sett i verk og tiltak som er planlagt sett i verk for å sikre ein høg etisk standard omtalt i årsmeldinga?	ok	Årsmeldinga side 35
Er den faktiske tilstanden når det gjeld kjønnslikestilling omtalt i årsmeldinga?	ok	Årsmeldinga side 38
Er det omtalt i årsmeldinga kva kommunen gjer for å oppfylle arbeidsgjevar si aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26	Ok	Revisjonsmeldinga s.2

Vurdering av revisjonen sitt arbeid

Ein viktig del av kontrollutvalet sitt arbeid er påsjå-ansvaret for at rekneskapen vert revidert på ein trygg måte. Påsjå-ansvaret er følgt opp i tråd med FKT sin rettleiar.

Tema	Status	Vurdering
Kvalifikasjonskrav		Viser til avtalen mellom BDO og Samnanger kommune
Vandel		Vurdering av vandel i tråd med selskapet sine retningslinjer
Uavhengigheit	ok	Behandla 28.09.20 i sak PS 24/20
Kvalitetskontrollsystemet i BDO		BDO har eige system for kvalitetskontroll kvart 3. år. Utover dette er selskapet underlagt kvalitetskontroll av Finanstilsynet
Planleggingsfasen	ok	Behandla 28.09.20 i sak PS 23/20
Interimsrevisjon	ok	Behandla 16.11.20 i sak PS 30/20
Årsoppgjersfasen	ok	Behandla 03.05.21 pba revisjonen sitt arbeid avlagt april 2021
Etterlevingskontroll		Kontrollutvalet får denne til behandling seinare

Sekretariatet merker seg m.a. følgjande frå rådmannen sin uttale i årsmeldinga:

«Dei sterke sidene til kommunen er mellom anna god og stabile tenesteproduksjon, stabil og god arbeidskraft, god lokalkunnskap, god byggmasse, dedikerte og samvitsfulle tilsette, samt korte linjer i organisasjonen. Av *kortsiktige utfordringar* bør framhevast at trass målretta arbeid dei seinare åra, er det framleis eit etterslep innan utarbeiding og implementering av system og rutiner. Det er dessutan fleire nye einingsleiarar, som treng opplæring i varierende grad. Kommunen er elles part i tre søksmål, samt at kommunen stadig mottek omfattande innsynskrav, stort sett frå ein

og same stad. Søksmål og innsynskrav inneber at andre oppgåver tidvis må leggst til side, samt at det blir vanskeleg å ta på seg uforutsette oppgåver ein elles ville kunne ha handtert.»

I tråd med forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 skal kontrollutvalet uttale seg til kommunestyret om årsrekneskapane og årsberetningane før formannskapet innstiller til vedtak.

Rådmann har lagt fram ei årsmelding som gjev ei god skildring av drifta av kommunen i 2020.

Årsmeldinga frå administrasjonen skal utformast i tråd med kommunelova § 14-7, som lyd m.a. slik:

«Årsberetningene skal redegjøre for

- a) forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid*
- b) vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene*
- c) virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne*
- d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard*
- e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling*
- f) hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.»*

Vidare står det dette i kommunelova § 25-2:

«Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.»

Samnanger kommune har løyst dette ved å rapportere om internkontroll som ein del av årsmeldinga.

Sekretariatet har merka seg at desse tilhøva er omtala på ein god måte i årsmeldinga for 2020.

Det vert tilrådd at kontrollutvalet denne gongen innarbeider følgjande i sin uttale:

- Regnskapsmessig meirforbruk i høve til regulert budsjett
- Netto driftsresultat
- Gjeldsgrad
- Gjeldsbelastning
- Disposisjonsfond
- Eventuelle nummererte brev
- Talmateriale og uttale frå revisjonsmeldinga og revisjonsrapporten
- Tilhøve om tala i årsmeldinga, jf. kommunelova §§ 14-7 og 25-2

Konklusjon

Samnanger kommune har i 2020 eit driftsresultat på 0,63 % og eit disposisjonsfond på 3,59 %, mens lånegjelda er på 105,3 % og dermed godt over tilrådinga frå Riksrevisjonen.

På bakgrunn av det som kjem fram i revisjonsrapport nr. 01 for 2020 frå BDO AS meiner sekretariatet at kontrollutvalet bør be rådmann om å komme inn i første møte til hausten for å gjera greie for kva som vil bli gjort i høve tilrådingane i rapportane.

Kontrollutvalet sin uttale og revisjonsmeldinga er to sjølvstendige dokument, som følgjer saka vidare via formannskapet til kommunestyret.